

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

9 de Personarum distinctione, quæ ex coniunctione maris & fœminæ
nascitur: & de consanguinitate vel cognatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

De Personarum distinctione, quæ ex coniunctione maris & femina nascitur: & de consanguinitate vel cognatione. Cap. 9.

Lib. 4. Decret. tit. 14. Lib. 38. P. tit. 11. Lib. 3. Institut. tit. 6.

- 1 Ex nuptiarum coniunctione consanguinei & affines.
 - 2 Consanguinei qui.
 - 3 *Συγγενεια* & affinitas & consanguinitas est.
 - 4 Cognatio quid.
 - 5 Cognatio duplex, civilis & naturalis, & mixta.
 - 6 Cognatio naturalis etiam per feminas oritur vulgo conceptis.
 - 7 Cognatio diuisa, in cognationem, & agnationem.
 - 8 Cognatio amittitur seruitute, quomodo.
 - 9 Cognatio civilis quæ, seu legitima quæ ex adoptione.
 - 10 Civilis cognatio quog, spiritalis ex baptismo & confirmatione.
 - 11 Cognatio mixta naturalis & civilis ex nuptiis legitimis, diuisa in cognationem, & agnationem.
 - 12 Agnatorum & cognatorum differentia.
 - 13 Cognationis nomen generale, pertinet ad parentes, liberos, & propinquos ex latere.
 - 14 Ascendentes & descendentes qui.
 - 15 Parentes & maiores qui.
 - 16 Liberi & posteriores qui.
 - 17 Laterales persona quæ.
 - 18 Cognatio lateralis diuisa in agnatos & cognatos, & quæ persona sint huius.
 - 19 Agnationis & cognationis sublata differentia.
 - 20 Typus diuisionis stemmatum ascendendum, descendendum, & collateralium.
 - 21 Schemata & stemmata cognationum quid.
 - 22 Gradus cognationum quare dicitur.
 - 23 Superior & inferior cognatio a primo gradu incipit, collateralis ascendendo, nec habet primum.
 - 24 Linea transversalis ratione graduum duplex, equalis & inæqualis.
 - 25 Gradus numeri diuersi modi iuris civilis & canonici, quare & qui.
 - Gradus in iure Pontificio generationes dicuntur.
 - 26 Cognatio ultra sextum gradum non numeratur iure civilis, & ratio. Plura de his quæ septimo numero finem accipiunt in homine.
 - 27 Gradus decimus in successibus deferendis locum habet.
 - 28 Methodus numerandi gradus in iure Pontificio per generationes & regula.
 - 29 Nuptia prohibita inter descendentes & ascendentes vsq, ad infinitum in quo conueniunt civilia & Pontificia iura.
 - 30 In collateralium gradibus numerandi, differunt in nuptiis Pontificia iura & civilia, quare.
- 1 Possent sufficere ad nuptiarum cognitionem, quæ iam proximo capite, de consanguinitate & affinitate diximus: sed vt diligentioribus satis faciamus, eadem paulo latius tractabimus. Ex coniunctionibus maris & femina, sunt personarum alie nomenclatura; quæ in duo capita reducuntur, nempe consanguineorum, & affinium. *rub. de consang. & affini. lib. 4. Decret. tit. 14.* ¶ Consanguinei ¶ sunt ex eodem latere orti. *l. 1. §. post suos, de suis & legit. hered. l. 3. §. P. tit. 71.* inde consanguinitas, quam Iuric. vocant interdum necessitudinem, *l. si. de leg. P.* aliquando ius sanguinis, *3. l. iura sanguinis, de reg. iur.* Græci *συγγενεια*. ¶ Et consanguineos *συγγενεις*, vt ait Paul. in *l. Jurisconsultus. 10. de grad. affini. P.* dicunt, quos nos cognatos appellamus. Verum Paulus labi videtur, cum Græci *συγγενεια*, non tantum ad consanguinitatem, sed etiam ad affinitatem pertinere dicant, vt ex Iulio Polluce constat, *lib. 3. Onomast. c. 1. quæ vocantur andriar & inuoluntar: recentiores & γρησενια*, & Theophilus *συγγενεια*, vt & Balsamon. *Nomocan. tit. 13. cap. 2.*
- 4 ¶ Cognationis ¶ itaque nomen quod & consanguinitatis generale est, naturæ propagationem per se significans. Cognati, inquit Modestinus. *in l. non facile. 4. §. cognati, de grad. affini. dicitur quod quasi vna communitate nati, vel ab eodem orti progredientes sunt.* Et ab vno initium habentes. *l. 1. vnd. cog. lib. 43. P. tit. 9.* naturalemq; causam cognatio habet. *¶ sunt autem, iuncto §. de legit. agna. iur. lib. 1. Instit. tit. 15. §. quæ parte, de success. cognat. lib. 3. Instit. tit. 5.*
- 5 ¶ Sed ¶ quia hæc cognatio habetur in quibusdam casibus restrictionem & normam, iudicio bifariam diuidenda est cognatio, in naturalem & civilem: vnde & tertia ex his mixta oritur, civilis & naturalis simul. *l. non facile, §. cognationis.*

¶ Cognatio ¶ naturalis per se sine civili cognatione intelligitur, quæ per feminas descendit, quæ vulgo liberos parit. *d. §. cognationis. & §. 1. de legit. agna. iur.* Huius generis sunt qui descendunt ex concubina naturales tantum, vel spiritali, etiam demonstrare patrem possunt, non tamen honeste: quos lex civilis non agnoscit, vocatque non consanguineos sed proximos. *l. si spiritalis, vnd. cognat.* Natura tamen consanguinitatem eorum demonstrat ex generatione. Etiam in legitimis coniunctionibus, quod pertinet ad coniunctos & proximos, cognationis origo etiam per feminas solas contingit. *Jurisconsultus, §. cognationis origo, de gra. affini. P.* videlicet vt explicat Theophil. *§. & quinam sint agnati, de legi. agna. iur. lib. 1. Institut. tit. 15.* quando agitur de cognatione quæ ex latere venit. ¶ Nam ¶ ea diuisa est in agnatos & cognatos. Et cognati sunt, qui per feminam non contingunt, vt soror eadem matre genita, & liberi eius. Natura etiam inspecta dicitur cognatio inter seruos, quamuis ius civile eam parum consideret, *vt. de serui. cognat. lib. 3. Instit. tit. 7. d. l. Jurisconsultus, §. nouum, ver. inter agnatos, de grad. affini. l. 1. §. pertinet, vnd. cog. P.* quia pro nullis eos habeat. *l. quod attinet, de reg. iur.* ¶ Ideo ¶ iure civili cognatio amitti dicitur seruitute, *§. quod autem, de capiti. dimi.* non quidem, vt cognatus natura esse desinat, quia hoc fieri non potest civili ratione, *l. iura sanguinis, de reg. iur. l. ius autem agnationis, de pact. P. Leas, de cap. dimi. P. §. sed naturalia, de iur. nau. sed,* vt iura cognationis amittat, puta succedendi ius, & id genus alia. Remanent ergo & in seruis naturales cognationes, vt ea ratione inter gradus prohibitos, natura illis veteri coniunctiones, *§. illud, de nupt. ap. Instit. seu contubernia. l. cum ancillis. C. de incest. nupt.* ¶ Civilis ¶ cognatio per se, quæ etiam legitima dicitur, est, quæ sine naturali fit per adoptionem. *d. l. non facile, §. cognationis & c. 1. de cogna. lega. Cognationem, inquit Vlpian. l. 1. §. cognationem, vnd. cognat. facit etiam adoptio: quibus etenim fiet agnatus, si qui adoptatus est, et idem & cognatus fiet. Num vbi quæque de cognatis agitur, ibi sic accipiemus, vt adoptione etiam cognati facti conueniamur.* Si quidem non tantum naturales, sed etiam adoptiui iura consanguinitatis habent cum his qui sunt in fami. vel in vtero, vel post mortem patris nati. *l. 1. §. fin. de suis & legitim. hered. Quæritur enim per adoptionem fraternitatem. c. per adoptionem. 30. quest. 3.* ¶ Civiles ¶ tantum quoque cognationes existimandæ, quæ spirituales sunt proximitates ex baptismo, & sacra christiani confirmatione nata, *in c. 1. 2. & 3. seg. de consang. spiritalis. lib. 4. Decreta. tit. 11. in c. 1. 2. eod. in 6.* has enim digniores cognationes, quam naturales existimamus: quia per ista duo sacramenta renascitur & regeneratur homo ad vitam æternam. *can. 1. 2. 3. 30. quest. 3.* Quo fit etiam, vt in aliis sacramentis, in quibus hæc regeneratio non fit, non contrahatur paternitas vel consanguinitas spiritualis. *c. fin. §. fin. de cogna. spiritalis. in 6. c. omnes, 30. q. 1.*

¶ Cognatio, ¶ quæ vtroque iure consistit, id est, naturali & civili, est, cum ea iustis contractis nuptiis, copulatur. *Modest. in d. l. non facile, §. cognationis.* Et hæc cognatio cum per feminas coniungitur, cognatio naturali nomine: cum autem per virilem sexum, dicitur agnatio. *d. §. cognationis. & §. sunt autem, de legit. agna. iur.* ¶ Cognati, ¶ inquit Paulus, & quos agnatos lex 12. tab. appellat: sed his sunt, qui per patrem cognati ex eadem fami. sunt. Qui autem per feminas coniunguntur, cognati tantum nominantur. Inter agnatos igitur, & cognatos hoc interest, quod inter genus & speciem: nam qui est agnatus, & cognatus est: non vtrique autem qui cognatus est, & agnatus est. Alterum enim civile, alterum autem naturale nomen est. Hoc modo Modestinus tradit, neque affinitatem neque cognationem esse posse, vbi nuptiæ interdictæ sunt. *l. 4. §. sciendum est, de grad. affini. P.* Ceterum vt hæc facilius intelligamus, istam legitimam & naturalem cognationem diuidamus, ex qua consanguineorum omnium & civilium habebitur proximitatis dignotio.

¶ Cognatio ¶ itaque nomen generale fit, quod diuidimus in parentes, liberos & propinquos, ex latere. *Theophil. in §. & quinam sunt agnati, de legit. agna. iur. in suis Institut.* Parentum superior cognatio, siue ascendendum dicitur, liberorum inferior, vel descendendum: ea quæ a latere ex transverso vel collateralium, fratrum, & eorum qui ex his generantur. *§. 1. de grad. cogna. l. 1. de grad. affini. P.*

¶ Ascendentium ¶ nomen latius diffunditur quam parentum: vt & liberorum angustius, quam descendendum. ¶ Nam ¶ parentes apud Romanos, vsque ad tritimum proprio nomine appellantur: vteriores, qui non habent speciale nomen, maiores appellantur. *l. Jurisconsultus, §. 5. parentes, de grad. affini. l. cuique,*

- 16 §. *fin. de in ius voc. in P.* ¶ Item ꝑ liberi vsque ad trinepotem, vltra hos posteriores vocantur, d. §. *parentes*, et si & aliquando quoque liberi, l. *liberorum*, 2. 20. *de verbo. signific.* sicut & aliquando filii nomine, omnes liberos intelligimus, l. *filii*, §. 4. *cod. Parentes* sunt, qui nos genuerunt, pater, mater, auus, auia: proauus, proaua: & qui supra hos sunt. Liberi sunt, qui ex nobis nascuntur: filius, filia: nepos, neptis: pronepos, proneptis: & qui infra hos sunt. ¶ Ex ꝑ latere autem veniunt, qui neque nos genuerunt, neque a nobis genuerunt: sed eandem stirpem, & radicem nobiscum communem habent: veluti frater, foror, patruus, vel auunculus, amita, vel matertera, & qui ex illis nascuntur. ¶ Porro ꝑ cognatio hæc, quæ ex latere venit, in duas species diuisa est, in agnatos, & cognatos. Et agnati quidem sunt, vt diximus, qui per virilem sexum coniunguntur, veluti frater eodem patre genitus, & liberi eius: item matertera, & liberi eius: deinde & amita. Cognati vero sunt, qui per feminam nos contingunt, vt foror eadem matre tantum genita, ac liberi eius, d. l. *Iurisconsultus. §. cognationis*, §. 1. *de legit. agnat. tut.* §. 1. *de legit. agna. success.* item matertera, & liberi eius: tum & amita liberi. ¶ Quæ ꝑ tamen differentia hodie sublata est, & cognati omnes dicuntur æqualis iuris, sublata obseruatione agnationis. §. 1. *de hered. ab intest. venient. in auth. coll. 9.*
- 20 ¶ In ꝑ figuratiōe, seu demonstratiōe istarum cognationum, Iurisco. vtatur duabus lineis ad punctum sese interfecantibus in crucis modum, ꝑ vbi se interfecant: pono ego stirpem, vel vnum hominem seu punctum & centrum, ex quo ascendentes, descendentes, & collaterales numeres, & eorum schemata: Sic enim me docuit Paulus, dum ait, l. *stemma cognationum*, 9. *de grad. affini.* *Stemma cognationum directo limite in duas lineas separantur, quarum altera superior, altera inferior est: ex superiore vero & secundo gradu transuersa linea pendunt.*
- 21 ¶ Stemma ꝑ cognationum idem sunt ac schemata, ornamenta videlicet & imagines personarum, qui numerantur a stirpe, seu ab aliquo, veluti a puncto & centro, vt apud tuenealem, Sa. yr. 8.

Stemma quid faciunt: quid prodest Pontice longo
Sanguine censeri, pictosq; ostendere vultus
Maiores, & stantes in curribus Emiliano?
Et Curios tam dimidiis, nasumque minorem
Coruini, & Galbam auriculis nasosq; carentem?
Quis fructus generis tabula iactare capaci
Fumosos equinum cura dictatore magistros,
St coram Lepidis male viuuntur, effigies quo
Tot bellatorum, si ludatur alea pernox?

Et Perthus Sa. yr. 3.
 — an liceat pulmonem rumpere venis.
Stemma quod Thufcoram millelime ductis.

Et in illis cognationem esse numerandam docet etiam Ouidius, in epist. 11.
Quid iuuat ad motam per auorum nomina celo,
Inter cognatos posse referre Iouem?

Sic stemmata sunt coronæ, vel cellulae orbiculatæ in tabula, vt imagines olim erant in foralibus vel armariis, per lineas ordinem & feriem generis allocuis & familiae referentes: vnde pro illa descriptione ordinata successiua stemma etiam apud Grecos vsurpatur, vt apud Plutarchum, in vita Numa, in princ. *αὐτῶν ἐξ ἀρχῆς ἐῖς τὸν πατῆρα τῶν ἐπιμύτων ἀεὶ ἐκείνους δουλοῦν*, id est, *quantquam generis series ab initio ad eum vsque exacte deduci videatur*. Sic Plinius, lib. 35. cap. 2. expressi, inquit, *cera vultus, singulis disponebantur armariis, vt essent imagines, quæ conuarentur gentilibus funera, semperque defuncto aliquo, totus aderat familia eius, qui vngquam fuerat populus. Stemma vero lineis discurrerant ad imagines ꝑ*
- 22 *Has*, & ceterum, ꝑ quia in ista diuisione linearum sunt superiores & inferiores, & a latere singulares, priores antiquiores, & iuniores personæ: recte dicemus, retenta metonymia ascensus & descensus, & gradus quoque, quibus ascendamus, vel descendamus, & ad latera moueamur ordine, confingi. *Gradus*, inquit Paulus, l. *Iurisconsultus*, 10. §. *gradus de grad. affini. P.* dicti sunt ad similitudinem scalarum, locorumque procliuum, quos ita ingredimur, vt a proximo in proximum, id est, in eum, qui quasi ex eo nascitur, transeamus.
- 23 ¶ Et ꝑ superior quidem & inferior cognatio, iure ciuili a primo gradu incipit: at ea quæ ex transuerso numeratur, a secundo incipit. §. *quare, de grad. cognat. l. 2. de grad. affini. P.* Quia ex transuerso, siue a latere nullus est primus gradus.
- 24 ¶ Ratione ꝑ gradum, linea collateralis diuiditur in duas, in æqualem & in inæ-

qualem. *Æqualis*, quando gradus æqualiter distant a communi stirpite seu centrica persona, quam antiqui vocant Petruciam. *Inæqualis*, quando inæqualiter distant, videlicet longius alter gradus abest a communi & centrica persona, quam alius. ¶ In ꝑ numerandi calculo, alius modus iuris ciuilis, alius iuris canonici quia horum diuersi fines, ad quos stemmata ordinant. *ca. ad sedem Apostolicam*, 35. *quest. 5.* Vnde & quos vocant gradus iuris ciuilis aut res, canones vocant generationes. In iure ciuili tot sunt gradus inter consanguineos, quot sunt personæ ad propagationem necessariæ, vna demta: vna porro demitur, quia ad primum gradum est opus duabus personis, & deinde quælibet persona addita personam facit vnum gradum. Exemplum in linea ascendenti, centrica persona & pater sunt in primo gradu, centrica & auus sunt in secundo: quia tres sunt personæ, centrica, pater, auus. Ex quibus si centrica amittatur, etiam tantum due: duo ergo gradus. Exemplum in linea descendenti, centrica persona & filius eius, sunt in primo gradu: centrica & nepos, in secundo: centrica & pronepos, in tertio: quia sunt quatuor personæ: demta vnam personam residua erunt tres personæ, & ita tres gradus. Tertium exemplum in linea collateralis, primum, quando æqualis est: videlicet quando æquali gradu personæ, de quibus queritur, distant a communi centrica. Illa centrica cum fratre est in secundo gradu, quia sunt tres personæ, centrica, pater, & frater, centrica cum filio patris, in quarto: quia sunt quinque personæ computatis intermediis, nempe centrica, pater, auus, patruus, a quo descendit eius filius: tolle vnam, & supererunt quatuor quoque gradus. Exemplum quartum in linea inæquali, centrica persona, & filius fratris, sunt in tertio gradu, quia sunt quatuor personæ inibi: centrica, pater, frater, & filius fratris, quarum vna demta, restant tres. Igitur in tertio gradu id ipsum experieris in his, qui sunt in linea materna, veluti centrica persona cum sua sorore in secundo gradu est, cum filia sororis in tertio, centrica cum auunculo, in tertio: quia sunt quatuor personæ, centrica, mater, auia, & auunculus. Nec refert cuius sexus sunt personæ, cum quibus fit collatio, vel quæ intermediæ sunt. Minus etiam inspicimus an mediæ sint in rerum natura, an vero mortuæ sint: an sint naturales & legitimæ simul, vel naturales tantum, *Scauola. in l. nihil interest*, 54. *de rit. nup. l. lib. 24. P. tit. 1.* vel sit status fetuili vel ingenuus in illis. *Paul. in Ladopimus*, 14. §. *seruus. cod. tit. 1.* Etenim naturalem causam hic obseruamus sanguinis, & fluiuarii generandi sequimur, ratione videlicet singularium personarum, a quibus ad proximos gradus fit transitus. Sic quoque numerant Iurisco. *in l. 1. & 3. de grad. affini. Iustitia. in §. 1. 2. 3. 4. 5. 6. de gradib. cognat. c. primo gradu*, 35. §. 5. l. *Iurisconsultus*, 10. §. *nunc singulos, de grad. affini. in P.* In linea perpendiculari a centrica persona, vt primo gradu sunt supra, pater, mater: infra, filius, filia. Secundo supra, auus, auia: infra, nepos, neptis: ex transuerso, frater, foror. Tertio gradu sunt supra proauus, proauia: infra pronepos, proneptis: ex transuerso, fratris fororisq; filius, & filia: conuenienter & patruus, amita, auunculus, matertera. Quarto gradu sunt supra, abauus, abauia: infra, abnepos, abneptis: ex transuerso, fratris, fororisq; nepos, neptis: & conuenienter patruus magnus, amita magna, id est, aut frater & foror: ite fratres patruales, fororesq; patruales, id est, qui quæve ex duobus fratribus, propagantur: item consobrini, consobrinas, id est, qui quæve ex duabus fororibus nascuntur, quasi consorumum: item amitini, amitina, id est, qui quæve ex fratre & forore propagantur. Sed vulgus fere omnes istos communis appellatione consobrinos vocat. Quinto gradu sunt supra, atauus, atauia: infra, atnepos, atneptis: ex transuerso, fratris & fororis pronepos, proneptis: & conuenienter, propatris & proamita, id est, proauus frater & foror: ite fratris patruelis, fororis patruelis filius, filia: & similiter consobrini, consobrinas, amitini, amitinae filius, filia: proprius sobrino, proprius sobrina. Isti sunt patris magni, amitæ magnæ, auunculi magni, auunculæ magnæ filius, filia, hoc est, l. 2. *cod. P.* patris, matrisve eius, de cuius cognatione queritur, consobrini, consobrinas, siue pater patruelis, vel amitimus, foror patruelis, vel amitima. Sexto gradu, l. 3. *cod. de grad. affini.* sunt supra, tritauus, tritauia: infra, trinepos, trineptis: ex transuerso fratris & fororis abnepos, abneptis: & conuenienter abpatris, ab amita, id est, abauus frater, & foror: ite patris magni, amitæ magnæ, auunculi magni, materetæ magnæ nepos, neptis: ite fratris patruelis, fororis patruelis consobrini, consobrinas, amitini, amitinae, nepos, neptis, ite ppatris, pamitæ, pauunculi, pmateretæ filius, filia. Qui vero ex fratribus patruelis, aut consobrinas, aut amitinis vndiq;

propa-

propagantur, si proprie sobriini dicuntur. In septimo autem gradu, quam multa esse possint personæ, ex his quæ diximus, satis apparet: duplicem parentum, liberorumque personis. Quæ volui enumerare iisdem verbis, quibus videntur Iuriconsulti, quod in illis & nomina personarum, & gradus recte explicentur, vt luculentius tradi non possint.

26 ¶ Verum ¶ obsecrandum est, tantum Iuriconsultos vsque ad sextum gradum personas enumerasse vtriusque lineæ, & directæ, & retrahentis: nam ultra difficile fere est omnes eos numerare, qui ex genere sunt. Et natura ultra sextum gradum consistere cognationem vix patitur, l. non facile, 4. de gradib. agnat. propter nimium diffusam propagationem, quæ languinis substantiam communem primam dissoluisse videtur: non secus, ac fons per longas peregrinationes in mare descendens, elongatus a capite, eo minus retinet substantiam primæ originis, quo longius ab ea discedit, terrarum, quas alluit, immutatus naturis. Et ita confusi guinitas paulatim, dum sæpe propaginem ordinibus dirimit, vsque ad vltimum gradum se subtrahit, & propinquitas esse desinit. c. 1. 15. q. 4. c. primo gradu, §. successiois, 35. q. 5. Ad id Iudicis rationem, lib. 11. Etymologia. c. 6. d. cap. 1. 35. q. 5. septimo gradu finiri consanguinitatis computationem, sicuti sex ætatis mundi, generatio & hominis status finitur, ita propinquitas generis, tot gradibus terminatur. Possent hic alia quæ de generatione traduntur hominis adferre, quod septimo die semen in vtero matris conglobatur, fitque ad capiendam formam idoneum: & ante septimum mensis editus partus viuere nequit: post partum an victurus sit infans, septima hora decernit. A septimo die nomina infantibus olim imposita, tanquam saluti vitæ tunc fideam sit, pluribus ante diem septimum pereuntibus. Post septimum mensis, sunt dentitiones: post annos septem, primi dentes cadunt, infans loquitur plene: post annos septem pubescunt. Venæ, seu arteriæ mouentur numero septenario. Morborum pericula discriminat septenarius criticus decretorius. Possent & alia de septima generatione, & septenario numero tradere: sed hæc nos ab vtilioribus remorarentur, ideo pertranseo. ¶ Et ¶ noto, ultra septimum gradum aliquoties extendi consanguinitatis considerationem, in successioibus iure proximitatis denouendis, videlicet ad decimum vsq; §. hoc loco de successioe, lib. 3. Instituti. §. can. ad sedem, §. h. i. vero euigilant, 35. q. 5. & hæc in iure ciuili seruanda sunt.

28 ¶ At ¶ in iure Pontificio paulo aliter gradus numeramus, videlicet per generationes. can. quedam, can. contradicimus, 35. q. 3. can. parentele, 35. q. 5. Quomodo autem numerentur iste generationes & gradus, constituiam methodum oportet ex tribus axiomatibus. Primum, in linea recta seu perpendiculari ascendenti videlicet & descendenti, tot sunt gradus, quot sunt personæ: vna demta, centrica videlicet, vt in iure ciuili dictum est, cum quo hæc concordat. Et præinde centrica cum patre, erit in primo gradu: cum auo, in secundo: & sic in aliis, ordine graduum conferuato. Alterum axioma ad collaterales in linea æquali pertinet, vt quoto gradu aliqui distant a communi seu centrica persona, tantum distent a se. c. quod dilecti, c. fin. de consanguin. & affini. Tertium in linea inæquali collateralibus, quoto gradu remotior distat a communi stirpe, eo distinguuntur collatæ personæ, de quibus agitur inter se. d. c. fin.

29 ¶ Conueniunt ¶ ius ciuile & Pontificum, in numerandis personis rectæ lineæ, quia vtrunque habet prohibitionem nuptiarum inter has personas vsque in infinitum. l. nuptia, 2. de rit. nupt. in P. §. inter eas enim, de nupt. ap. Iulian. ¶ Non ¶ ita in collateralibus: nam iura ciuilia a Pontificis distant, & ideo sequimur ius canonicum in his. c. non debet, de consanguin. & affini. Et aliter numeramus iure canonico in nuptiis gradus, reiecta successione ad gradus ciuiles. can. ad sedem, 35. q. 5. Et quia nuptiæ sine diabus personis esse non possunt. Sic duo gradus legales vnum canonicum faciunt. Fratres itaque, qui secundo gradus leges seculares dicuntur in secundo gradu, iuxta canones numerantur in primo: filii fratrum, qui illic numerantur in quarto, hic computantur in secundo: nepotes vero, qui in sexto: b. i. sic numerantur in tertio: Sic deinceps qui legibus inscribuntur in octauo & decimo, in canonicis definiuntur quarto, & quinto: atque de reliquis sentiendum est, vt qui secundo gradus canones dicuntur in sexto vel septimo, secundo leges accipiuntur in duodecimo, vel decimo quarto. hoc in d. ad sedem §. sed ut veridica. Et Zacharias Papa explicat, can. parentele, 35. q. 5. Parentele gradum, inquit, saliter computamus, siquidem ego & frater meus vna generatio sumus, primum quo gradum efficitur, nullo gradu distamus. Rursus filius meus fra-

trisque mei filius secunda generatio sunt. ac gradum secundum faciunt, nec a se aliquo gradu separantur: atque ad hunc modum cetera successiones sunt habenda.

De Affinitate. Cap. 10.

- 1 Affines qui.
- 2 Affinitatis gradus multi proprii, sed naturalis cognationis gradus imitantur.
- 3 Affinitas nulla inter coniuges, sed principium affinitatis.
- 4 Affinum personarum & graduum nomina, socer, gener, vnde nomen priuignus, vitricus, nouerca.
- 5 Affinitas iure ciuili tantum contrahitur ex coniunctione legitima, iure Pontificio ex naturali etiam illegitima.
- 6 Ex sponsalibus non nascitur affinitas, sed proximitas publice honestatis.
- 7 Affinitas duplex, primi & secundi generis.
- 8 Affinitatis & publice honestatis gradus in nuptiis iure Pontificio considerati.
- 9 Gradus in cognatione spirituali, qui impediunt matrimonium, & quomodo numerandi.
- 10 Compaternitas duplex, directa & obliqua.
- 11 Vtilitas tractationis consanguinitatis & affinitatis, in quibus locum habeat.

AFFINES sunt viri ¶ & vxoris cognati, dicti ab eo, quod duæ cognationes, quæ diuerse inter se sunt, per nuptias copulantur, & altera ad alterius cognationis finem accedit: Nam que coniugendæ affinitatis causa fit ex nuptiis. l. non facile, §. 4. affines, de grad. affini. P. ¶ Gradus ¶ affinitas per se non habet, d. §. affines, versus: gradus, respectu autem cognationis naturalis in coniunctione matrimonii contracta affinitate, affinitas gradus cognationis imitatur, vnde & gradus affinium recte dici possunt. l. Iuriconsulti, 10. de grad. affini. P. ¶ Inter ¶ coniuges nulla quidem affinitas est, l. non ideo. C. de hored. instituen. sed a matrimonio eorum initium affinitatis.

¶ Nomina ¶ affinum enumerantur & explicantur a Modestino. in l. 4. §. affines, de grad. affinita. Socer, id est, viri pater, vxorisque, ita dictus, quia generum sibi sociauerit: mater vero eorum socrus appellatur. Apud Græcos proprie viri pater πατήρ, mater vero μητέρα: vxoris autem πατέρα, pater, mater autem μητέρα vocatur, inquit Modestinus. Scholiales autem Homerii in Iliad. ω & χ. duo superiora nomina antiquiora putat. Gner vero a genere, quod ad augendum genus adhibetur matris filia. Nurus filii vxor. Socer itaque vxoris meæ est pater, ego illi sum gener: socer magnus, dicitur vxoris meæ auis, ego sum illius progener: & retro pater meus vxori meæ socer est, hæc illi nurus: & auis meus socer magnus est, illa pronurus illi: item socrus mihi vxoris meæ mater est, ego illius sum gener: & proprorus mihi vxoris meæ auia est, & ego illius sum progener: & retro mater mea, vxoris meæ socrus est, illa huic nurus: & auia mea, socrus magna est, vxor meæ illi pronurus. Priuignus, est vxoris meæ filius, ex alio patre, quam ex me natus, ego illi vitricus: & in contrarium vxor mea liberis, quos ex alia vxore habeo, nouerca dicitur: ilberti mei illi priuigni sunt. Priuignus αἰσπυῖος, id est, pranatus, quod antequam mater secundo nuberet, est progenerus. Vitricus πατρός. Nouerca μητρική. Viri frater, leuir, Græcis δουλῆ. Viri soror, glos. a Græco nomine γῆρας. Duorum fratrum vxores, εὐάγγες, quidam dicunt sanitricas.

¶ Iure ¶ ciuili tantum contrahitur affinitas ex coniunctione legitimatum nuptiarum, non alio modo, neque ex nuptiis interdictis. l. 4. §. sciendum est, de grad. affini. Iure canonico affinitas contrahitur non ex nuptiis solum, sed ex quacunque coniunctione naturali seu copula viri & mulieris, inter cognitam & consanguineos cognoscentis, inter cognoscentem & consanguineos cognitæ. c. discretione, & c. penult. de eo qui cognoscat. vxor. sue. ¶ In ¶ sponsalibus autem legitime contractis, non quidem nascitur affinitas, quæ a coniunctione oritur, sed species proximitatis, quæ dicitur nasci ex publice honestate, ca. sponsam, de sponsal. ap. Greg. quæ contrahitur non inter sponsos, quia sunt principium proximitatis huius, sed inter sponsum & consanguineos sponse, & inter sponfam & consanguineos sponsi. Non solum si contrahantur sponsalia per verba de præsentibus, sed etiam si per verba de futuro, vel inter impuberes, d. c. sponsam, de spons. non enim ex sponsalibus, etiam si sint contracta per verba de præsentibus, nascitur sine coniunctione affinitas. Panorm. in d. c. sponsam. In quo corrigitur ius ciuile a iure Pontificio, quod sequimur. c. de dispendiosam,

